

Ім'я користувача:
Полтавський інститут економіки і права Полтавськи...

ID перевірки:
1016171161

Дата перевірки:
01.04.2024 16:05:29 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
01.04.2024 16:07:44 EEST

ID користувача:
100011299

Назва документа: Васильєв Д.Г._курсова_unicheck

Кількість сторінок: 33 Кількість слів: 7290 Кількість символів: 57434 Розмір файлу: 156.00 KB ID файлу: 1015926192

46.9% Схожість

Найбільша схожість: 13.3% з Інтернет-джерелом (<http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/pdfbase/2016/VKNU-ES-...>)

46.9% Джерела з Інтернету 822 Сторінка 35

0.25% Джерела з Бібліотеки 2 Сторінка 38

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Світовий ринок позичкового капіталу і характеристика його структурних елементів

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи виникнення і функціонування ринку позичкового капіталу

- 1.1 Поняття позичкового капіталу
- 1.2 Огляд світового ринку позичкового капіталу
- 1.3 Роль позичкового капіталу у світовій економіці

РОЗДІЛ 2. Структурні елементи світового ринку позичкового капіталу

- 2.1 Міжнародні банки та фінансові установи
- 2.2 Фондові ринки та облігації
- 2.3 Альтернативні джерела позичкового капіталу (венчурний капітал, краудфандинг тощо)

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Вступ

Актуальність теми. Використання зовнішніх джерел формування капіталу завжди буде актуальним, оскільки не всі підприємства, не зважаючи на їх тип, мають достатньо власних коштів для формування конкурентноспроможного виробництва. У таких випадках на допомогу приходять позиковий капітал, у своїй більшості в формі банківських кредитів, довгострокових і короткострокових.

Брак фінансового капіталу як у окремих підприємницьких структур, так і в масштабах економічної системи не дає змоги здійснювати нормальний інвестиційний процес, що в умовах відкритої економіки сприяє зростанню конкуренції з боку іноземних фірм, а національні товаровиробники втрачають ринки збуту продукції через їхню низьку конкурентоспроможність, технологічну недосконалість і відносно високу вартість продукції.

Чимало фахівців розглядали джерела формування позикового капіталу, такі, як Крамаренко Г. О., Чорна О. Є., Романенко О. Р., Маркс К., Поддєрьогін А. М., Буряк П. Ю., Викиданець І. В., Забаштанський М. М., Колесова І. В. Ми в роботі спробуємо визначити, які з джерел є найефективнішими на нинішньому етапі ринкових взаємовідносин в Україні.

Мета роботи. Виявити особливості функціонування РПК, які можуть бути використані при здійсненні підприємницької діяльності приватним сектором економіки.

Об'єктом дослідження є функціонування ринку позикового капіталу.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та прикладних аспектів оптимізації джерел позикового капіталу.

Завдання роботи. Визначити сутність ринку позикового капіталу (РПК), його роль у національній економіці, провести сегментування РПК з урахуванням сучасних тенденцій розвитку кредитного ринку та ринку цінних паперів, виділити взаємозв'язки між сегментами РПК, узагальнити особливості його функціонування РПК.

Методи дослідження. У роботі використовувались такі методи: систематизації, синтезу – під час вивчення еволюції наукових підходів щодо

визначення сутності та методичного забезпечення позикового капіталу; метод аналогії та протиставлення – під час визначення переваг та недоліків, наявних джерел формування позикового капіталу на підприємстві.

Інформаційною базою дослідження є праці вітчизняних і зарубіжних науковців, що стосуються позикового капіталу та його оптимізації

РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи виникнення і функціонування ринку позичкового капіталу

1.1 Сутність світового ринку позичкових капіталів та його відмінні риси

Під світовим ринком позичкових капіталів розуміється така сфера ринкових взаємин, для якої характерне здійснення руху грошового капіталу між державами та формування попиту та пропозиції на нього.

Ринок позичкових капіталів (РПК) – це специфічна сфера товарних відносин, де об'єктом угоди є наданий у позику грошовий капітал і формується попит та пропозицію нею; – це система економічних відносин, в якій об'єктом угоди є грошовий капітал, що надається в позику і формується попит та пропозиція на нього, що забезпечують акумуляцію вільних коштів, перетворення їх на позичковий капітал та його перерозподіл між учасниками процесу відтворення; сукупність банків, фондових бірж та інших фінансово-кредитних установ, якими перерозподіляється позичковий (грошовий) капітал. Як кредиторів та позичальників на РПК виступають банки, державні підприємства, фірми, а також населення країн. За функціональному призначенню поділяється на грошовий ринок (короткостроковий), який обслуговує переважно рух оборотного капіталу, та ринок капіталів (середньостроковий та довгостроковий), що забезпечує функціонування та розширення основного капіталу. Залежно від джерел та сфери застосування розрізняють національні та міжнародний РПК [1].

З точки зору функціональності, світовий ринок позичкового капіталу є системою відносин на ринку, яка виконує міжнародну міграцію позичкового капіталу з метою підтримки відтворювального процесу та забезпечення доходу підприємницьким структурам.

З погляду інституційності, світовий ринок позичкового капіталу представлений сукупністю банківських установ, спеціалізованих кредитно-

фінансових організацій, підприємств зі страхування, фондових бірж, з яких здійснюється світовий рух позичкового капіталу [1].

Виникнення світового ринку позичкових капіталів відбулося на підставі національних ринків та взаємодії з ними, однак, є ряд відмінностей, які полягають у: Величезній масштабності операцій, що проводяться; відсутність географічних кордонів; Цілодобове проведення операцій (поступово в різних країнах при зміні часових поясів); використання валют, для яких характерна вільна конвертація; Основними учасниками є банки та корпорації, що відрізняються високим рейтингом країни за суверенністю; Доступності цього виду ринку здебільшого лише позичальникам, які мають солідні гарантії повернення; Диверсифікації ринкових сегментів, продуктів банківських структур та інструментів угод [2].

Світовий ринок позичкового капіталу відрізняє універсальність угод, що проводяться. На ньому здійснюються як депозитні, так і кредитні, розрахункові, валютні, гарантійні та фондові операції.

Для світового ринку позичкового капіталу характерні такі принципи:

1. Принцип терміновості, який ґрунтується на тому, що укладання угод обов'язково супроводжується встановленням строків повернення позики;
2. Принцип повернення полягає в тому факті, що фінансові ресурси не передаються безоплатно, а надаються у користування на певний період;
3. Принцип платності, тобто. кредитний продукт видається лише під певний відсоток, отже, за обумовлену плату [2].

Джерелами позичкового капіталу можуть бути кошти, призначені для відновлення основного капіталу; деяка частина оборотних активів, що вивільняється із виробничого процесу; державні фінансові накопичення, федеративних суб'єктів та муніципалітетів; нерозподілений прибуток, призначений для капіталізації підприємства; доходи та заощадження домогосподарств [3].

Ключовою функцією світового ринку позичкових капіталів є трансформація вільного капіталу кредитний продукт, тобто. виконання функції посередника між позичальниками та кредиторами.

Ринок позичкових капіталів — це специфічна сфера економічних відносин, де об'єктом купівлі-продажу виступають вільні кредитні ресурси і фінансові інструменти, що їх обслуговують, обіг яких здійснюється на засадах повернення і платності.

Функції ринку позичкових капіталів:

- обслуговування за допомогою кредиту товарного звернення;
- акумуляція тимчасово вільних коштів суб'єктів економіки;
- розширення можливостей капіталовкладень для обслуговування процесу виробництва;
- забезпечення надходження доходів у розпорядження власників тимчасово вільних грошових коштів [3].

Чинники, що впливають ринок позичкових капіталів:

- загальний рівень економічного розвитку;
- традиція функціонування національного фінансового ринку;
- ступінь розвиненості інших ринкових сегментів (ринку засобів виробництва, ринку предметів споживання, ринку робочої сили, ринку нерухомості);
- рівень виробничого накопичення;
- рівень заощаджень [4].

Таким чином, ринок позичковий капіталів взаємопов'язаний з іншими сегментами фінансового ринку і схильний до різних ризиків, а також змінився в рамках попиту та пропозиції на окремі форми та види кредиту.

1.2 Етапи формування світового ринку позичкових капіталів

Становлення ринку позичкових капіталів характеризується такими основними етапами. Домонополістичний етап розвитку. Особливістю даного етапу є лише внутрішніх ринків національного капіталу, що розвиваються самостійно і не об'єднаних в єдину систему.

Етап імперіалізму. Для цього періоду характерний активний розвиток господарських зв'язків, зростаюча популярність міжнародного кредитування.

Спочатку ринок позичкового капіталу існував лише з внутрішніх ринках. З часом відбувається об'єднання найбільших ринків та формування посправжньому масштабних фінансових центрів. Потім світовий ринок позичкового капіталу набуває незалежності та отримує назву «офшори». До складу нових міжнародних центрів увійшли найбільші банківські організації та інші структури фінансово-кредитного типу, які здійснюють операції з валютними коштами та золотом. Саме таким установам було надано статус світового ринку позичкових капіталів [5].

Етап світової економічної кризи 1929-1933 років. Є найскладнішим етапом, ситуацію якого посилила Друга світова війна. У повоєнний час зовнішня торгівля на національних ринках у кожній конкретній країні, а також у фінансових центрах занепала [6].

Етап розвитку євrorинку. У разі жорстких обмежень стосовно валют і різницю між ринками різних країн, вимагалось запровадження єдиної системи, яка б здатна як провести об'єднання, а й розвивати ринок капіталів. Європейський ринок став таким інструментом, який узяв він посередницьку функцію серед внутрішніх ринків різних країн. Становлення європейського ринку спочатку відбувалося з урахуванням євродоларового ринку. Однак після 1960-х років почали активно запроваджуватися й інші види валют. Поява євrorинків сталася у Цюріху, Лондоні, Парижі та інших [7].

Етап інтеграції та інтернаціоналізації є заключним та сучасним етапом розвитку. Цей процес розпочався у 80-х роках минулого століття та пов'язаний зі скасуванням валютних обмежень, підвищенням схожості внутрішнього та європейського ринку, оптимізацією кредитних систем.

Поява нових фінансових інструментів та ринків (наприклад, ринок облігацій) дозволяє залучати позики на різних умовах та ризиках.

Ці етапи визначили сучасну структуру та функціонування світового ринку позичкових капіталів, який відіграє важливу роль у фінансуванні різноманітних проєктів та розвитку економіки різних країн [6].

Давніми центрами цивілізації в різний час і в різних частинах світу були міста — головні елементи світової торгової, політичної, економічної, згодом

фінансової системи існували як автономні держави. Маючи багату і тривалу історію, міста-держави являли собою центри, в яких генерувалися і приймалися рішення з усіх ключових питань життєдіяльності суспільства. В Античності це були Рим, Афіни, Троя, Спарта; в Єгипті - Олександрія, Гіза; на Близькому Сході - Багдад, Іспахан. У пізніші Середньовіччі міста стали центрами торгівлі: у Європі це Генуя, Венеція, Амстердам, Лондон. Пізніше, за часів бурхливого розвитку виробництва, це Нью-Йорк та інші. Розвиток способів виробництва зумовив розвиток торгівлі, тому вони, маючи географічну перевагу, ставали центрами торгових операцій, які виходили за рамки простого товарообміну — формувалися товарні біржі. Найбільші міста, в яких історично склалися традиції проведення активних торгових та фінансових операцій, у сучасному світі трансформувалися у міжнародні фінансові центри [8].

Міжнародний фінансовий центр – територія держави, на якій функціонує значна кількість фінансових інститутів, що забезпечують акумуляцію та перерозподіл колосальних обсягів фінансових ресурсів у різних формах та на різних умовах; проводяться банківські та інші спеціалізовані кредитно-фінансові операції з широким спектром активів. Понять і визначень МФЦ може бути кілька, зокрема:

- 1) міжнародний ринковий механізм, функціоналом якого є управління фінансовими потоками у світовому масштабі;
- 2) простір, на якому фінансові інститути різної юрисдикції здійснюють фінансове посередництво міжнародного масштабу;
- 3) інноваційна система формування доданої вартості, що має різну територіальну дислокацію, структуровану інфраструктуру та інституційний статус;
- 4) значною мірою незалежна територіально обмежена інституційна структура, здатна забезпечувати проведення широкого спектру фінансових операцій [8].

Існує розмежування МФЦ за категоріями, дане Британською компанією «Z/Yen Group Limited»:

1. Глобальний фінансовий центр – представляє значну концентрацію фінансових інститутів, що виступають яксполучні ланки між учасниками фінансових відносин усіх рівнів.

2. Міжнародний фінансовий центр – здійснює координацію діяльності учасників фінансового сектора при укладенні фінансових угод незалежно від їх інкорпорації.

3. Спеціалізований фінансовий центр – чи виступає лідером у проведенні певних операцій із певними активами.

4. Національний фінансовий центр — здатний проводити фінансові операції різних видів в обсягах, які можна порівняти з масштабом економіки держави його дислокації.

5. Регіональний фінансовий центр – проводить фінансові операції між контрагентами регіону. Головною функцією фінансових інститутів міжнародного фінансового центру є реалізація та вироблення (у співпраці з міжнародними фінансовими організаціями — МВФ, СОТ, МБРР та іншими) довгострокової стратегії діяльності світової фінансової системи на основі уніфікованої правової основи [9].

Діяльність МФЦ поширюється на управління міжнародною заборгованістю; проведення реструктуризації міжнародних боргів; фінансування міжнародних та національних (в окремих містах та територіях) проектів; міжнародне інвестування.

Міжнародні фінансові центри працюють як елемент світового ринкового механізму управління світовими фінансовими потоками.

Міжнародні фінансові центри здійснюють такі операції [9]:

1) централізація торгівлі великими активами великими фінансовими структурами;

2) забезпечення арбітражних потоків між секторами;

3) забезпечення гнучкості та свободи у фінансових операціях;

4) забезпечення ціноутворення на фінансові активи.

Таким чином, міжнародний фінансовий центр можна охарактеризувати як фінансовий інститут, що концентрує діяльність банківських та інших кредитних

та фінансових установ для проведення широкого спектру фінансових операцій: кредитних, валютних, тезавраційними та з різного роду цінними паперами.

Таким чином, оглядово етапи формування та становлення ринків позичкового капіталу можна звести до такого [10].

Формування світового ринку позичкових капіталів складається з декількох ключових етапів, які сприяли розвитку цього виду фінансових відносин. Ось основні етапи формування світового ринку позичкових капіталів:

1. Ранній період (XV-XIX століття):

У період раннього розвитку світового ринку позичкових капіталів національні уряди та приватні суб'єкти надавали позики іншим країнам для фінансування торгівлі та інших проектів.

Створення перших банків та фінансових установ сприяло появі міжнародних фінансових відносин [10].

2. Епоха глобалізації (XX століття):

Після Першої світової війни світовий ринок позичкових капіталів відновився та почав активно розвиватися.

З'явилися міжнародні фінансові організації, такі як Міжнародний валютний фонд (МВФ) та Світовий банк, які сприяли розвитку міжнародних фінансових відносин.

3. Сучасний період (XXI століття):

Зростання глобалізації та розвиток інформаційних технологій значно полегшили доступ до світового ринку позичкових капіталів для різних суб'єктів, включаючи уряди, підприємства та приватних осіб [10].

1.3 Структури світового ринку позичкових капіталів.

Розрізняють інституційну та операційну структури світового ринку позичкових капіталів.

Інституційна структура включає офіційні інститути (центральні банки, міжнародні фінансово-кредитні організації), приватні фінансово-кредитні установи (комерційні банки, страхові компанії, пенсійні фонди), біржі, фірми.

Провідну роль грають транснаціональні банки та корпорації [11].

Залежно від термінів руху позичкового капіталу міжнародний ринок розпадається на три сектори: світовий грошовий ринок, ринок середньо- та довгострокових іноземних та єврокредитів та фінансовий ринок.

Світовий фінансовий ринок – це ринок короткострокових іноземних та єврокредитів терміном від одного дня до року. Тут переважають міжбанківські позички або міжбанківські депозити (приміщення банками депозитів на рахунки інших банків), депозитні сертифікати, векселі, банківські акцепти [11].

Різке збільшення обсягу операцій другого сектора світового ринку у 70-х роках. було пов'язано з розвитком техніки роловерних кредитів (короткострокових періодично відновлюваних кредитів за «плаваючою» ставкою). Цей ринок нерідко називають ринком синдикованих або консорціальних кредитів, оскільки кредити надають переважно банківські синдикати або консорціуми (зазвичай із 50—60 банків і більше) [11].

Світовий фінансовий ринок - ринок облігаційних позик почав формуватися у другій половині 60-х років. З його появою на світовому ринку позичкових капіталів стали функціонувати два паралельні ринки: ринок традиційних іноземних позик, що розміщуються позичальниками-нерезидентами на національних ринках, і ринок європозик, що розміщуються на євроринку. На початку 90-х років. на європозики припадало близько 80% загальної суми міжнародних позик. Головна особливість європозик у тому, що з кредиторів, а й у позичальників валюта позики є іноземної. Наприклад, позика в японських ієнах розміщується у Великій Британії, США, Інша відмінність – традиційні іноземні позики випускаються нерезидентами на національному ринку однієї країни, європозики розміщуються одночасно на ринках кількох країн [11].

Європозики зазвичай випускаються за допомогою великих банків, що організують для їх випуску міжнародні консорціуми та синдикати. До участі у консорціумах банки залучають різноманітні кредитно-фінансові інститути: пенсійні фонди, страхові та інвестиційні компанії.

На світовому фінансовому ринку функціонують облігації різного типу: звичайні чи «прямі»; з «плаваючою» процентною ставкою; з нульовим відсотком (купоном); конвертовані облігації; облігації з опціоном. Більше 60% представляють звичайні, звані прямі облігації, якими власнику виплачується фіксований відсоток (зазвичай, річними купонами) все термін позики [12].

Ставка та відповідно дохід за облігаціями з «плаваючою» ставкою коливаються залежно від зміни ринкового відсотка. Подібно до «плаваючої» ставки за роловерними кредитами «плаваюча» ставка за облігаціями базується переважно на ставці абсор (ставка відсотка при пропозиції кредитів у міжбанківських операціях у Лондоні) [12].

Різновидом облігацій із змінною ставкою є облігації з індексованим відсотком. Відсоток або купон за такими облігаціями прив'язаний не до зміни ставки відсотка на ринку капіталів, а до індексу цін на певні товари. За угодою про позику фіксується певний відсоток облігації, який повинен змінюватися відповідно до зміни цін на той чи інший товар (наприклад, нафта або золото).

Велику популярність у 80-ті роки. отримали облігації, що являють собою гібрид різних видів облігацій. Наприклад, при досягненні «плаваючої» ставкою облігації певного рівня вона заморожується, і облігація починає приносити фіксований дохід. Або такий гібрид — облігації з фіксованими ставками, рівень яких збільшується, скажімо, протягом перших п'яти років після випуску щорічно на один процентний пункт до досягнення певного максимуму.

Облігації з нульовим купоном (безкупонні) дозволяють власникам отримувати дохід не щорічно, а лише один раз при викупі облігацій.

З кінця 70-х років. на ринку набули поширення євроноти — цінні папери, що випускаються корпораціями терміном на 3—6 місяців за «плаваючою» ставкою [12].

Хоча це і короткострокові папери, вони використовуються для надання середньо- та довгострокових кредитів. Банки укладають угоди з фірмами-позичальниками із зобов'язанням протягом ряду років (5-10) купувати у них євроноти в міру закінчення строку попереднього випуску. Куплені євроноти банки перепродують на вторинному ринку.

Міжнародні фінансові центри (МФЦ) у країнах, що розвиваються, зокрема, на Багамських та Кайманових островах, у Панамі, Сінгапурі, Гонконгу та ін., — відносно нове явище, що з'явилося у післявоєнний період у міжнародній валютно-кредитній сфері. [13]

У семи найбільших фінансових центрах у країнах, що розвиваються, нині зосереджено до ? всього світового обсягу ринку євровалют. Темп зростання міжнародних операцій у цих центрах у середньому вищий у 1,5 разу, ніж у МФЦ промислово розвинених країн.

Формування та бурхливе зростання МФЦ у країнах, що розвиваються, — закономірний етап у розвитку міжнародного ринку позичкових капіталів. Країни «третього світу» дедалі більше врастають у структуру світового капіталістичного господарства та міжнародного поділу праці [13].

Крім найбільших транснаціональних банків промислово розвинених країн, у країнах, що розвиваються, активно розширює свою діяльність з обслуговування міжнародного бізнесу та національний банківський капітал. Попит та пропозиція на позичковий капітал у Латинській Америці, Південно-Східній Азії та на Близькому Сході призвели до розвитку у цих районах позанаціональних регіональних ринків капіталу. Завдяки їх появі євrorинок набув справді глобального характеру. Він включає центри як промислово розвинених країн, так і країн, що розвиваються, і складається з взаємодоповнюючих і взаємозамінних міжнародних міжнародних фінансових комплексів [13].

Проте вже у 70-ті роки між фінансовими центрами почала складатися спеціалізація за видами міжнародної кредитно-фінансової діяльності. Так, у рамках Західної Європи Лондон відомий насамперед ринками євровалютних операцій, фондових цінностей, золота, ф'ючерсних угод.

Цюрих виконує роль «притулку» для міжнародних капіталів, ринку золота. Люксембург виділяється своєю фондовою біржею як і центр довгострокових позик тощо.

Аналогічна картина склалася та інших регіонах. Сінгапур виконує роль головного фондового акумулюючого ринку регіону. Гонконг відомий як великий

центр міжнародного кредитування. Бахрейн виступає як основний близькосхідний центр короткострокових кредитів, а також валютний, страховий ринок і ринок золота. Великими міжнародними страховими ринками є Кайманові та Бермудські острови, що орієнтуються обслуговування потреб держав Латинської Америки [14].

Досвід надання та використання «пакету допомоги» Україні показує, що поки що країна недостатньо чітко вписується в міжнародний валютно-фінансовий і кредитний механізми, що склався. Сучасна система платіжних і кредитних відносин між країнами-позичальниками та країнами-кредиторами має сформовану та усталену структуру (отримання та погашення кредитів міжнародним організаціям, урядам, комерційним банкам, приватним фірмам), у якій всі елементи взаємопов'язані. Сполучною ланкою виступають стабілізаційні програми МВФ і резервні кредити, що їм надаються. Структурні кредити МБРР йдуть в одній зв'язці із кредитами МВФ, вирішуючи проблеми на галузевому рівні. Для ЄБРР виконання країною стабілізаційної програми МВФ береться до уваги при розробці кредитної політики. Органи офіційного кредитування західних країн також пов'язують свою діяльність із виконанням країною-позичальником своїх зобов'язань перед фондом. Так само процес переоформлення зовнішньої заборгованості в рамках Паризького та Лондонського клубів також залежить від угод країни та МВФ. Важливо підкреслити, що хоч би які пільги у сфері погашення зовнішньої заборгованості відкривалися перед Росією, всі вони зрештою ведуть до збільшення зовнішнього боргу. У сучасних умовах основним завданням є відпрацювання ефективного механізму використання отриманих фондів [15].

Так само значними видаються потреби України у залученні іноземних приватних інвестицій задля досягнення макроекономічної стабільності, проведення структурних перетворень лише на рівні підприємств і закупівельних організацій.

РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ СВІТОВОГО РИНКУ ПОЗИЧКОВОГО КАПІТАЛУ

2.1 Міжнародні банки та фінансові установи

Міжнародні фінансові банки та організації – організації, що створюються на основі міждержавних (міжнародних) угод у сфері міжнародних фінансів. Ці організації створюються шляхом об'єднання фінансових ресурсів країн-учасників з метою вирішення певних завдань у галузі розвитку світової економіки та міжнародних економічних відносин.

Формування таких організацій було викликано необхідністю подолання наслідків надзвичайних подій та кризових явищ у всьому світі.

До міжнародних фінансових організацій належать Світовий Банк та Група Світового Банку, Міжнародний Валютний Фонд, Європейський Банк Реконструкції та Розвитку, Європейський Центральний Банк, Азіатський Банк Розвитку та інші інститути [16].

Світовий банк є одним з найважливіших джерел фінансової та технічної допомоги, що надається країнам світу, що розвиваються. Ми не є банком у звичайному значенні цього слова. Наша організація складається з двох унікальних організацій розвитку, що належать до 185 країн-членів – Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР) та Міжнародної асоціації розвитку (МАР). Кожна з цих двох установ відіграє особливу роль у процесі досягнення мети, що стоїть перед нами, яка полягає в скороченні масштабів бідності в глобальному масштабі і підвищенні рівня життя населення планети. МБРР співпрацює з країнами із середнім рівнем доходів та кредитоспроможними країнами з низьким рівнем доходів, тоді як увага МАР зосереджена на найбідніших країнах світу. Спільно ці дві установи надають країнам, що розвиваються, позики за низькими ставками, безвідсоткові кредити та гранти на цілі розвитку освіти, охорони здоров'я, інфраструктури, комунікацій, а також для вирішення безлічі інших завдань [16].

Міжнародний валютний фонд (МВФ) є міжнародною організацією, що створена з метою сприяння стабільності фінансової системи, сприяння міжнародній торгівлі, сприяння розвитку і збереженню валютних резервів та сприяння економічному зростанню у всьому світі. Ось деякі ключові аспекти МВФ [16]:

1. Створення та мета: МВФ був створений у 1944 році на конференції у Бреттон-Вудзі, під час якої було ухвалено "Систему Бреттон-Вудзького стандарту" для стабілізації валютних курсів та підтримки економічного відновлення після Другої світової війни. Головною метою МВФ є забезпечення стабільності валютних курсів та міжнародної фінансової системи.

2. Членство: Країни, які приймають умови членства, можуть бути членами МВФ. Кожен член має внести фінансовий внесок, який визначається на основі його економічних можливостей.

3. Функції: МВФ виконує різноманітні функції, такі як надання позик країнам, які зазнають фінансових труднощів, надання консультацій та технічної допомоги у сфері економічної політики, сприяння стабілізації валютних курсів, здійснення нагляду за міжнародними валютними стандартами тощо.

4. Структура: Основні органи МВФ включають Раду директорів, Іспитний відділ, Генерального директора та виконавчі комітети.

5. Умови позик: Позики МВФ часто пов'язані зі здійсненням економічних реформ країною-отримувачем, які спрямовані на підвищення стабільності та зростання. Такі умови можуть включати зниження дефіциту бюджету, стабілізацію інфляції, лібералізацію торгівлі тощо.

6. Роль у кризових ситуаціях: МВФ часто виступає як ключовий учасник у реагуванні на фінансові кризи та економічні труднощі в країнах-членах, надаючи фінансову підтримку та поради щодо економічної політики.

МВФ відіграє важливу роль у глобальній економіці, сприяючи стабільності та розвитку у всьому світі [16].

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР, англ. European Bank for Reconstruction and Development, EBRD) – інвестиційний механізм, створений у 1991 році 61 країнами та двома міжнародними організаціями для підтримки

ринкової економіки та демократії у 29 країнах – від Центральної Європи до Центральної Азії. Як міжнародна організація, ЄБРР має низку привілеїв, таких як юридична недоторканність співробітників [17].

Він здійснює проектне фінансування банків, підприємств та компаній, вкладаючи кошти як у нові виробництва, так і в фірми, що діють. Він також працює із державними компаніями з метою підтримки процесів приватизації та структурної реорганізації на них, а також удосконалення комунального господарства. ЄБРР використовує тісні зв'язки, що встановилися у нього з урядами країн регіону з метою реалізації курсу на створення сприятливих умов для підприємницької діяльності.

Європейський центральний банк (ЄЦБ) є центральним банком 19 країн Європейського Союзу, які прийняли євро. Наше головне завдання – підтримувати цінову стабільність в єврозоні і таким чином зберегти купівельну спроможність єдиної валюти [17].

Азіатський банк розвитку (Asian Development Bank) — банк, заснований у 1966 році, його головним завданням є стимулювати зростання економіки в Азії та на Далекому Сході, спрямовуючи в ці регіони прямі позики та надавши технічне сприяння.

Пріоритетні сфери вкладень – транспорт та зв'язок, промисловість, енергетика, сільське господарство, фінансовий сектор [4].

Кредити видаються із двох фондів: звичайного та спеціального. Перший призначений для кредитування на комерційних умовах, тобто за ринковою відсотковою ставкою та на більш короткий термін, зазвичай 15-25 років. Спеціальний фонд призначений для довгострокового кредитування - на 25-40 років, за пільговою процентною ставкою (1-3%). Пільговий період для кредитів із звичайного фонду становить 3-5 років, та якщо зі спеціального фонду — зазвичай, 10 років. Іншими інструментами АБР у наданні допомоги своїм країнам-членам, крім кредитів, є технічне сприяння, гарантії та купівля акцій.

У 2006 році банк ухвалив рішення ввести «азіатську валютну одиницю» АКЮ, яка відобразатиме котирування акцій грошових одиниць 13 країн регіону, і, можливо, перетвориться згодом на азійський аналог євро [17].

Кошти банку формуються за рахунок внесків країн-членів (7% від статутного капіталу Банку, що становить близько 55 млрд дол.), запозичень на міжнародному ринку облігацій та доходу від кредитування.

Азіатський банк інфраструктурних інвестицій (АБІІ) є багатосторонньою фінансовою установою, створеною для об'єднання країн з метою вирішення складних інфраструктурних потреб в Азії. Він розпочав свою діяльність у 2014 році і наразі виріс до 57 затверджених членів з усього світу. АБІІ пропонує державне та муніципальне фінансування для надійних та стійких проектів у галузі електроенергії та енергетики, транспорту та телекомунікацій, розвитку сільської інфраструктури та сільського господарства, водопостачання та санітарії, охорони навколишнього середовища, розвитку міст та логістики.

Метою діяльності Альянсу за фінансову доступність (АФД), заснованого у 2008 році, є підвищення доступу, використання та якості відповідних фінансових послуг для тих, хто не має доступу до них, шляхом реалізації ефективної політики щодо фінансової доступності. Об'єднує регулюючі фінансові органи 95 країн світу, що розвиваються. Альянс надає гранти та технічну підтримку країнам-членам за ключовими політичними напрямками, сприяючи економічному розвитку фінансової системи держави [18].

Ісламський банк розвитку (ІБР) - багатосторонній банк розвитку, заснований 1975 року, орієнтований ісламське фінансування. Фінансує проекти економічного та соціального розвитку у країнах-членах. Банк здійснює свою діяльність, ґрунтуючись на законах та принципах шариату, шляхом сприяння соціально-економічному розвитку в країнах-членах та мусульманських громадах у всьому світі. До групи Ісламського банку розвитку входять [18]:

Ісламська корпорація з розвитку приватного сектора (ІКРНС) була створена у 1999 році та займається наданням фінансових послуг приватному сектору. Надає стратегічне співробітництво на платформі глобального партнерства щодо надання кредитних ліній, консультації, управління активами, інвестиційні угоди та інші операції. Методи фінансування включають, зокрема, участь у капіталі та прибутку, лізинг, частковий перепродаж тощо.

Міжнародна Ісламська Торгово-фінансова корпорація (МІТФК) також була заснована у 1999 році та є автономним підрозділом групи Ісламського банку розвитку. Вона була створена з метою просування торгівлі для покращення економічного стану та засобів для існування людей у всьому ісламському світі [18].

Основною метою Міжнародного фонду сільськогосподарського розвитку (МФСР), створеного в 1977 році за рішенням Всесвітньої продовольчої конференції, є мобілізація фінансових ресурсів з метою збільшення виробництва продовольства та покращення становища з харчуванням бідних груп населення в країнах, що розвиваються. Фонд мобілізує ресурси, уможливаючи для бідних сільських домогосподарств покращити своє харчування, збільшити сільськогосподарське виробництво та доходи.

2.2 Фондові ринки та облігації

Фондовий ринок – це ринок, де купують та продають цінні папери: акції, облігації, паї біржових фондів ETF. Фондова біржа працює як механізм, через який здійснюється торгівля цінними паперами та взаємодіють учасники фондового ринку.

Американські біржі NYSE та NASDAQ є найбільшими за капіталізацією та найбільш привабливими для інвесторів [19].

Американців знайомлять з такими поняттями як фондовий ринок та біржа ще зі шкільної лави, акціями в США володіють не лише мільйонери, а й багато простих громадян. Вибравши інвестиції в акції чи інші цінні папери, інвестор отримує низку переваг у порівнянні із заробітками від банківського депозиту чи приватного бізнесу. Ця стаття допоможе вам зрозуміти, що являє собою фондовий ринок і його учасники, і як він працює.

Фондовий ринок можна пояснити як механізм залучення інвестицій до бюджету публічної компанії чи країни, який дозволяє торгувати цінними паперами (акціями та облігаціями), заробляючи на біржі [11].

У сукупності з фінансово-кредитним ринком фондовий ринок відіграє важливу роль у світовій економіці, надаючи можливості для розвитку інфраструктури та добробуту населення.

Між суб'єктами, що ведуть інвестиційну діяльність, відбувається обмін цінними паперами (ЦП), їх купівля, продаж та інші фінансові операції.

Незважаючи на те, що активний розвиток бірж відноситься до XV-XVI століть, поняття фондового ринку в його наближенні до нинішніх реалій з'явилося в XVII столітті. Пов'язано це із виходом перших недержавних цінних паперів. Вже 1773 року було створено знамениту Лондонську фондову біржу (LSE). На той час також сформувалися спекулятивні (термінові) та позабіржові ринки. Значна подія відбулася в 1792 в США: відкрилася Нью-Йоркська біржа (NYSE) [20].

Фондовий ринок у країнах Європи, США поступово розвивався у бік зниження частки державних облігацій та збільшення кількості акцій емітентами яких були публічні компанії. З другої половини XX століття велику популярність набули опціони та ф'ючерси, а на початку XXI ст. - Нестандартні фінансові інструменти у вигляді структурованих продуктів [20].

Торгівля має відбуватися за певними правилами. З цієї причини ринок цінних паперів обов'язково встановлює правові відносини між суб'єктами та контролює їх виконання. Це дозволяє захистити будь-які фінансові транзакції та діяти виключно у законодавчому полі. Крім того, ведеться контроль за оподаткуванням, вартістю цінних паперів та іншими операціями.

Фондовий ринок цінних паперів завжди працює за суворими стандартами, що забезпечують облік та виконання угод. Його діяльність контролюють регулятори. Завдяки цьому припиняються порушення, наприклад розголошення інсайдерської інформації, шахрайство, маніпулятивне ціноутворення на активи. В Україні регулятором виступає Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. НКЦПФР видає ліцензії учасникам, наприклад, брокерам, депозитарним організаціям.

Для повноцінної роботи фондового ринку потрібна інфраструктура, яка складається з таких частин, як:

- функціональна;
- інвестиційна;
- технічна;
- інформаційна.

Робота ринку цінних паперів неможлива без учасників: продавців та покупців. Серед професійних гравців виділяються дилери, банки, брокери та трейдери.

Операції здійснюються за допомогою:

- акцій;
- облігацій;
- опціонів;
- ф'ючерсів і тощо [21].

Фондові інструменти бувають першого та другого порядку (похідні).

Емітенти акцій чи облігацій пропонують інвесторам купити певну їх кількість. Тим самим вони залучають кошти для господарювання, що дозволяє розвиватися. Купуючи акції, інвестор може отримати дохід на різниці у вартості між ціною придбання та продажу. Цінні папери Apple, Facebook, Microsoft дозволили людям, які повірили в успіх цих компаній, пристойно заробити. Деякі акції приносять інвесторам додатковий прибуток у вигляді дивідендів [21].

Купівля облігацій дає можливість заробити на відсотковій ставці, величина яких нерідко визначається терміном їх звернення. Цей інструмент допомагає емітентам залучити кредитні кошти. В Україні облігації внутрішньої держпозики випускає Міністерство фінансів.

Купуючи опціони та ф'ючерси, інвестор бере на себе певні зобов'язання. Наприклад, можна купити ф'ючерс, базовим активом якого виступають акції компанії Amazon із обов'язком придбати їх або виплатити курсову різницю до заздалегідь обумовленої дати. Ціна фіксується у день укладання угоди. Якщо до моменту виконання ф'ючерсу вартість базового активу зміниться на більший бік, різниця стане прибутком інвестора. Якщо меншу, то частина грошей загубиться.

Існують інші інструменти фондової біржі. Початківцям рекомендується користуватися найбільш безпечними, наприклад, купувати облігації. Коли будуть накопичені знання та досвід, можна перейти до торгівлі акціями, а потім і похідними фінансовими інструментами, що вирізняються вищим ступенем ризиків [22].

Отримавши базове розуміння те, що таке біржовий ринок, інвестор може розпочинати здійснення торгових операцій. Для цього фізичній особі слід звернутися до брокера. Лише ліцензовані учасники фондового ринку можуть брати участь у фінансових операціях. У разі брокер виступає посередником між продавцями цінних паперів і покупцем [22].

Інвестор обирає відповідну компанію, наприклад, «Фрідом Фінанс Україна», відкриває рахунок, поповнює його на необхідну суму та отримує доступ до основних інструментів біржі. Щоб знизити ризики, рекомендується пройти навчальні курси та отримати експертну консультацію. Фахівці допоможуть провести технічний аналіз ринку, розроблять стратегію в залежності від цілей, суми вкладення та термінів.

За допомогою Freedom Finance Ukraine можна інвестувати на первинному (IPO) та вторинному ринках. Умови при цьому відрізнятимуться.

Врахуйте: купівля акцій на українських та іноземних біржах пов'язана з певними ризиками. У разі втрати грошей через падіння котирувань розраховувати на повернення не варто. Лише облігації можуть підкріплюватись 100% гарантією. Тому важливо інвестувати виключно вільні гроші, диверсифікувати ризики та заздалегідь продумати стратегію [22].

За грамотного підходу цілком реально отримати прибутковість на рівні 20–35% при вкладеннях в акції громадських компаній та 10–13% при купівлі облігацій. У випадку з торгівлею ф'ючерсами та опціонами дохідність може бути ще вищою, але й ризики теж збільшуються [22].

Торгівля на фондовому ринку дозволяє не лише захищати кошти від інфляції, а й заробляти. Вона не має нічого спільного із азартними іграми. З цієї причини не можна бездумно та інтуїтивно вкладати гроші. Важливо отримати базові знання, які дозволять аналізувати та прогнозувати ситуацію на

фондовому ринку, користуватися фінансовими інструментами, а також розуміти, куди і коли найкраще інвестувати. Цим шляхом вам зможуть допомогти фахівці Freedom Finance Ukraine.

У перекладі з англійської мови термін венчур «venture» означає «ризик», «ризиковане починання», «ризиковане підприємство» тощо [1, с. 279]. Окремі схеми венчурного фінансування застосовувались вже в першій половині 20-го століття. Однак жвавий розвиток венчурного фінансування відбувся у США після другої світової війни. Основні концепції даного бізнесу започаткували Том Перкінс, Юджин Клейнер, Франк Кофілд та ін., які у 50–60-х роках минулого століття розробили нові основоположні концепції організації фінансування: створення партнерств у вигляді венчурних фондів; збір грошей у партнерств з обмеженою відповідальністю та встановлення правил захисту їх інтересів; використання статусу генерального партнера тощо [2, с. 37].

Варто зазначити, що венчурне фінансування представляє собою довгострокові приватні інвестиційні вливання в акціонерний капітал, зазвичай перспективних новостворених компаній, які орієнтовані на виробництво високотехнологічного продукту. Метою такого фінансування є сприяння стартуванню, розвитку або розширенню нового проекту, стимулюванню зростання конкретного бізнесу шляхом надання певної суми коштів в обмін на частку в статутному капіталі або якийсь пакет акцій. Венчурне інвестування — це особливо ризикована система вкладення коштів у нові проекти. Його головна і принципова відмінність від традиційного фінансування полягає в тому, що необхідні кошти можуть надаватися під перспективну ідею без гарантованого забезпечення наявним майном, заощадженнями або іншими активами підприємця.

Венчурне фінансування, загалом, направлене на малі та середні підприємства, що мають надійний ринок внутрішнього збуту і зазвичай не залежать від імпорту. В сучасних умовах не достатньо вигідних банківських кредитів, низького державного фінансування саме фінансові кошти великих компаній можуть бути стартом для підприємців-винахідників та реалізаторів ризикованих ідей. Венчурне інвестування виступає певним каталізатором і для

регіональних виробничих систем. За допомогою такого інвестування відбувається кінцевий симбіоз новітніх ідей, технологій управління з складовими елементами еволюціонуючої соціально-економічної місцевої системи. Okремо слід навести визначення венчурного капіталу Європейською асоціацією прямого та венчурного інвестування (European Private Equity & Venture Capital Association – EVCA). За їх визначенням венчурне фінансування представляє собою акціонерний капітал. Такий капітал надається інвесторами – професійними фірмами, які у подальшому активно беруть участь в управлінні компаніями на усіх етапах циклу їх розвитку [23, с. 90].

Венчурні капіталісти є головними учасниками венчурного фінансування, які інвестують свої кошти у певні компанії. У США, Японії, Україні, Росії фірми венчурного капіталу в основному представлені такими категоріями [4, с. 145]: приватними незалежними фондами; корпоративними філіалами; інвестиційними компаніями для малого бізнесу (SBICs); інвестиційними корпораціями, які фінансують за рахунок держави малий бізнес; державні інноваційні фонди; неформальні джерела венчурного капіталу, коли нові підприємства отримують ресурси від великих корпорацій, які не займаються венчурним бізнесом, або від приватних інвесторів. Технологічні засоби перетворення фінансових коштів у венчурний капітал мають певні особливості. Так, власні кошти компаній і тимчасово вільні кошти, які знаходяться в джерелах позичкового капіталу, згідно з правилами управління портфелем активів у принципі не можуть стати венчурним капіталом у повному обсязі. Ним стає лише невелика частина портфеля (в пенсійних фондах і активах страхових компаній відповідно до законодавства більшості країн). Фінансування інновацій у вигляді банківських кредитів також має свої обмеження (необхідність захисту вкладників банків).

Базельські принципи забороняють кредитування підприємств, не здатних обслуговувати та погашати кредит, тобто таких, які не мають стійких позитивних фінансових потоків (що властиво для молодих інноваційних компаній). Капітал для фінансування інновацій, як правило, зосереджується в спеціальних фондах корпорацій або фінансових інститутах – венчурних фондах

– і лише капітал, який передається інноваційному підприємцю або підприємству на певних умовах, перетворюється в діючий венчурний капітал [5, с. 197]. Економічні науки Вісник Хмельницького національного університету 2016, № 4, Том 1 77 В свою чергу венчурний капітал представляє собою довгострокові прямі інвестиції які залучені від індивідуальних або інституціональних інвесторів для підтримки розвитку інноваційних компаній. Термін залучення таких інвестицій може коливатися від 2 до 7 років, або більше. Венчурний бізнес, як правило створює невелика група осіб, що мають новаторські ідеї або винаходи (талановиті вчені, підприємці, інженери, програмісти тощо). Основними умовами для створення венчурної компанії є: наявність новаторської ідеї; суспільної потреби в цій ідеї; підприємця здатного реалізувати цю ідею та відповідно фінансового капіталу для її реалізації. Венчурна компанія не обмежена в певній організаційній формі.

Такі компанії можна організовувати як: незалежні малі інноваційні фірми з використанням капіталу інвестиційних фондів; «зовнішні венчури» корпорацій, тобто фірми, що спеціалізуються на впровадженні у виробництво науково-технічних розробок і організуються у вигляді паю з промисловими корпораціями; «внутрішні венчури», які створює корпорація у вигляді самостійних науково-дослідних підрозділів, діяльність яких підлягає найбільшому комерційному ризику; науководослідні консорціуми, що являють собою тимчасові статутні об'єднання венчурних підприємств та інших суб'єктів господарювання [6, с. 10]. Важливим суб'єктом венчурного бізнесу є фізична чи юридична особа, яка надає ризиковане фінансування – інвестор. Як приклад, інвестиційні кошти можуть надавати державні венчурні фонди як з державних так і з місцевих бюджетів, а також бізнес-ангели, зазвичай приватні особи, які інвестують власні кошти в заміну на отримання частки прибутку. В науковій літературі справедливо зазначено, що імовірність ризикованості венчурної діяльності знаходиться в прямій залежності від життєвого циклу венчурної компанії та венчурного капіталу.

У класичному розумінні життєвий цикл венчурної компанії представлений етапами: НДДКР; залучення інвестора; запуск; початкове

зростання; прискорене зростання; стає зростання; зрілість; вихід інвестора. Основні етапи венчурних капіталовкладень полягають у: стартовому фінансуванні; фінансуванні в період розвитку компанії та при реалізації певної операції. На ранніх стадіях ризикованість венчурної діяльності є найвищою і зменшується по мірі просування венчурних продуктів до споживача [7, с. 374]. Венчурне фінансування молодих інноваційних фірм здійснюється, як правило, поетапно, причому різні етапи фінансуються різними венчурними інвесторами. Застосування етапів життєвого циклу венчурного підприємства, дозволяє виділити етапи венчурного фінансування інноваційної діяльності. Розглянемо їх більш детально. Перші три етапи життєвого циклу компанії (НДДКР; залучення інвестора; запуск) характеризуються передстартовим «Seed» та стартовим фінансуванням «Start-up». Венчурне фінансування на етапі («Seed» – «компанія для посіву»), перша стадія життя інноваційного проекту. На цьому етапі інвестиції в інновації найбільш ризиковані, бо потрібний значний час для генерування грошових потоків в інвестиційному проекті. Стартові інвестиції – найбільш ризикована форма вкладень, бо такий тип вкладень має найдовший період окупності та позначається найбільш непередбаченою зміною бізнес-моделі компанії. Наступний етап характеризується початком виробництва продукції компанією – стартове фінансування («Start-up»). Зазвичай компанії на цій стадії мають початкову історію операційної діяльності, де розроблена маркетингова стратегія компанії та сформований колективи менеджерів. Ризик в цьому випадку високий, і вкладення навряд чи окупляться раніше, ніж через 5–10 років.

Crowdfunding (дослівний переклад «фінансування натовпом») – це механізм залучення фінансування з метою реалізації продукту, проведення заходу, допомоги нужденним, підтримки бізнесу тощо. Часто трапляється, що для реалізації справді крутих ідей немає коштів. З цієї причини вмирають сотні стартапів, винаходів, фільмів. Однак у світі знайдеться багато людей, які готові підтримати хорошу ідею і вкласти гроші в її реалізацію. Саме для цього існують краудфандингові майданчики [23].

Переваги краудфандингу в тому, що він дозволяє отримати фінансування без участі банків, венчурних фондів та бірж. З появою краудфандингових платформ цей процес став набагато простішим і демократичнішим. Для автора проекту – це можливість зібрати кошти на проект без кредитів і передачі авторських прав. Це ще й чудовий PR-привід, можливість розповісти про проект без додаткових витрат. Величезним плюсом є також особиста зацікавленість людини, яка підтримує проект. Йому подобається ідея, продукт, він співпереживає труднощів людини [24].

Першим відомим прикладом краудфандингу вважається акція для британського рок-гурту Marillion. У 1997 році їхні шанувальники зібрали \$60 000 для того, щоб музиканти провели турне містами США. Пізніше почав набирати популярності збір добровільних пожертв через інтернет на зйомку фільмів та розвиток кіноіндустрії. Все це призвело до того, що вже за кілька років у мережі з'явилися десятки платформ, які допомагали організовано збирати кошти в обмін на невелику комісію.

Існують такі моделі краудфандингу залежно від винагороди для спонсора:

- без винагороди: люди просто жертвують гроші на реалізацію ідеї, без зобов'язань з боку її автора;
- нефінансова винагорода (модель Kickstarter): це можуть бути листівки, відео з виразом особистої подяки, згадка у реалізованому продукті тощо;
- фінансова винагорода (краудінвестинг): у цьому випадку великі інвестори отримують відсоток від доходів та продажів. Найчастіше цей вид краудфандингу використовується при фінансуванні фільмів, розробки ігор та додатків, музичних альбомів [25].

Найбільш популярними напрямками для краудфандингу у світі є: соціальні проекти, гаджети та винаходи, кіно, відео та музика, інформаційні технології, малий бізнес, мода. Існує кілька найбільш популярних платформ, де можна представити свій проект та отримати фінансування ідеї.

Kickstarter – найвідоміша та одна з перших у світі краудфандингових платформ, заснована у 2009 році. Вона працює за таким принципом: власнику

проекту потрібно зареєструватися, розмістити опис ідеї та мінімальну суму коштів, яку необхідно зібрати. Якщо 100% вказаної суми не вдалося зібрати у строк, гроші повертаються жертводавцям [26]. Сам Kickstarter бере 5% залучених коштів. Крім того, на платформі встановлено географічні обмеження – додати проект на платформу можуть мешканці США, Великобританії, Канади, Австралії, Нової Зеландії, Нідерландів, Німеччини, Данії, Ірландії, Швеції, Норвегії. Бажаючи з інших країн доведеться скористатися послугами посередників. Основними темами проектів є: інноваційні продукти, кіно, музика, мистецтво, ігри, гаджети.

Crowdfunder – це платформа для залучення інвестицій, що надає доступ до однієї з найбільш динамічно зростаючих мереж інвесторів у світі. Часто після розміщення проекту на Kickstarter або Indiegogo автор реєструє його на Crowdfunder, щоб залучити інвесторів до продажу акцій [27].

Існують також інші спеціалізовані платформи, присвячені музичним та літературним проектам – PledgeMusic, Unbound та Distrify. А для бажаючих створити свій стартап можуть бути корисними сайти Fundable, Crowdcube та Seedrs. Все, що вимагається від автора ідеї, – докладно описати, чому саме вона гідна інвестування і чим нововведення буде корисне суспільству, як зможе змінити світ, або як жертвувачі зможуть отримати свої гроші назад.

Найпопулярніші краудфандингові майданчики в Україні – це «Спільнокошт», «На старті» (проте востаннє новини від платформи були у 2019 році) та «Куб» (від ПриватБанку) [28].

Перші два майданчики спеціалізуються на творчих (фінансування кіно) та соціальних (освітні програми для дітей) ініціативах.

Вкладаючи у проект на цих майданчиках, не варто розраховувати на прибуток. Залежно від розміру інвестицій, творці можуть віддячити інвестору особисто через Facebook, надіслати брендовану продукцію, надати послугу, майстер-клас або екскурсію, пов'язану з тематикою проекту.

На третій платформі – КУБ – найчастіше зустрічаються бізнес-проекти. Це масштабування виробництва, наймання додаткових працівників, відкриття нових торгових точок. Прибуток інвесторів із проектів КУБу чітко

диференційований: вклавши 1000 грн інвестор отримає 230 грн на рік. А за 20 тис. грн можна розраховувати на додаткові 4600 грн за 12 місяців. Крім того, всі вклади на цьому майданчику застраховано [27].

Декілька прикладів успішних краудфандингових проектів

Розумний годинник Pebble. Це перший “розумний” годинник, який був розроблений у 2012 році. Годинник зібрав на платформі Kickstarter 10,3 млн доларів, отримані від 68 929 користувачів. Пристрій досі залишається одним із найпопулярніших продуктів на цьому краудфандинговому майданчику [28].

3D-принтер Form 1. Спочатку було заявлено суму в 100 тис доларів. Але в результаті на 3D-принтер було зібрано 2945885 доларів. Він виявився дуже популярним і затребуваним, оскільки дозволяє акуратно та у високій роздільній здатності друкувати об'єкти з різними складними формами [29].

Шолом віртуальної реальності Oculus Rift. Проект був представлений на платформі Kickstarter, його метою було принести новий вимір до кожного будинку. Розробникам вдалося зібрати майже 2,5 млн доларів, що у 10 разів більше заявленої суми [30].

Ми можемо похвалитися як мінімум трьома відмінними ідеями, які зібрали сотні тисяч доларів на Kickstarter: це гаджет для дистанційного спостереження за домашніми тваринами Petcube (зібрано \$251 000), універсальний годинник Lametric (зібрано \$258 000) та спалах для смартфонів [30].

ВИСНОВКИ

Проведений аналіз дозволив до загальних характеристик глобального ринку позичкового капіталу віднести: транснаціональний характер угод та фінансових операцій; наявність географічних та тимчасових обмежень функціонування окремих торгових майданчиків; використання єдиних технічних та фундаментальних методів оцінки фінансових інструментів, що звертаються на ринку; наявність обмежень організаційно-правового характеру щодо участі в операціях на глобальному ринку капіталу.

Національний ринок кредитів визначається такими характеристиками: 1) наявністю національних та дочірніх зарубіжних банків, що кредитують національний приватний сектор економіки; 2) ставки за кредитами формуються відповідно до національної кон'юнктури кредитного ринку; 3) банки незначною мірою пов'язані активно-пасивними операціями з РЦП.

Локальний ринок кредитів характеризується такими особливостями: 1) територіальною при в'язкою до розташування банку-кредитора; 2) корпоративною афілірованістю банків стосовно його основних клієнтів; 3) відносно невеликими обсягами кредитування та кредитами, що має середньо та короткостроковий характер; 4) ставки за кредитами, як правило, вищі за аналогічні кредити на національному кредитному ринку.

Інфраструктура, яка за складом інститутів та функцій залежить від виду РПК. Так, для глобального РПК до ринкової інфраструктури включаються провідні фінансові інститути, що мають світове значення та обслуговують відповідно найбільших учасників РЦП.

Для національного РПК як інфраструктура виступають національні компанії, які мають відповідний галузевий рейтинг і взаємодіють з учасниками національного ринку капіталів.

Для локального РПК як інфраструктура виступають регіональні компанії/фінансові інституції. При цьому слід зазначити, що вартість послуг компаній, що виконують функції інфраструктури ринку, залежить від виду ринку, складовою якого вони є: максимальна вартість послуг відповідає

інфраструктурі глобального ринку, тоді як мінімальна вартість відноситься до інфраструктури локального ринку, що необхідно враховувати приватному сектору економіки під час виборів стратегії запозичень на РПК. У ході аналізу історичного розвитку ринку позичкового капіталу нами було виділено та узагальнено такі особливості його функціонування на сучасному етапі:

- відсутність значної кореляції між розташуванням компанії учасника ринку позичкового капіталу та географічним розташуванням ринку, на якому залучаються фінансові ресурси;
- відкритість світового ринку капіталу приватного сектору економіки;
- доступність глобального фінансового ринку для приватного сектора у будь-якій точці світу;
- концентрація ринку у провідних фінансових центрах світу;
- регулювання складається з наднаціонального та національного за рахунок вибору учасником фінансового центру;
- посилення механізмів регулювання як на національному, так і на наднаціональному рівні.

Виявлені особливості розвитку РПК визначаються як факторами глобалізації, так і факторами розвитку національних економік, і за своєю суттю вони можуть бути віднесені як до фундаментальних особливостей, так і до техніко-технологічних особливостей.

Виявлені особливості розвитку РПК істотно впливають на обсяги та умови запозичень приватним сектором економіки. При цьому ми вважаємо за необхідне відзначити таке.

По-перше, приватна компанія може одночасно бути учасником глобального, національного, локального ринків відповідно до своєї структури та цілей запозичення та інвестування.

По-друге, для держав з відкритою економікою незалежно від рівня розвитку фінансових ринків доступ приватного сектора до ресурсів глобального ринку позичкових капіталів може бути простішим, ніж доступ до ресурсів локального та національного рівня. По-третє, очевидно, кожна з особливостей розвитку РПК має різну ступінь значимості для приватного сектору економіки

залежно від рівня розвитку та характеру регулювання національної економіки. У рамках дисертаційного дослідження нами було проведено експертну оцінку ступеня значущості для приватного сектору економік розвинених країн у цілому та приватного сектора Російської Федерації окремо з метою визначення пріоритетних факторів при обґрунтуванні методів залучення фінансових ресурсів на РПК та методів оцінки їх ефективності.

Таким чином, виділені особливості функціонування сучасного ринку позичкових капіталів дозволяють підвищити рівень обґрунтованості рішень, що приймаються приватним сектором економіки при реалізації стратегій залучення фінансових ресурсів на користь розвитку бізнесу та збільшення його вартості.

21	http://www.znaimo.com.ua/%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA	53 джерела	0.86%
22	https://repository.mdu.in.ua/jspui/bitstream/123456789/4534/1/mizh_fin_nav_2019.PDF		0.82%
23	http://market-infr.od.ua/journals/2019/31_2019_ukr/65.pdf	4 джерела	0.67%
24	http://opovidannya.kiev.ua/index.php/2011-08-10-17-43-40/38-2011-08-10-21-33-40/69-3	6 джерел	0.56%
25	https://studfile.net/preview/8063126		0.53%
26	http://www.vtei.com.ua/doc/2023/vatra2004/zb3_158.pdf	55 джерел	0.49%
27	https://westudents.com.ua/glavy/98529-127-azyskiy-bank-rozvitku.html	7 джерел	0.48%
28	http://ojs.econindustry.org/index.php/ep/article/download/140/170	4 джерела	0.47%
29	https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/47066/1/%d0%a4%d0%95%d0%91%d0%90_2020_051_%d0%a1%d1%96%d0%b4	2 джерела	0.47%
30	http://um.co.ua/6/6-13/6-130613.html	5 джерел	0.47%
31	http://inspired.com.ua/ideas/crowdfunding	6 джерел	0.38%
32	http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/19283/168.pdf		0.38%
33	https://docplayer.net/84520106-Richniy-finansoviy-zvit-at-kredit-bank-ukrayina-za-2005-rik-sklad-richnoyi-finansovoyi-zvitnosti-...		0.34%
34	http://el-conf.com.ua/wp-content/uploads/2018/10/%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B01_2	2 джерела	0.32%
35	http://ipk.edu.ua/krugli_stoli/materials/Fedorenko%20Investuvannj.pdf	5 джерел	0.3%
36	https://megalektsii.ru/s3347t5.html	9 джерел	0.29%
37	http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2017/2017_1/1_2017.pdf		0.26%
38	http://abstracts.donnu.edu.ua/article/download/4205/4238	27 джерел	0.26%
39	https://ua-referat.com/%D0%9E%D0%9E%D0%9D	2 джерела	0.26%
40	https://uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/39311	3 джерела	0.26%
41	https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/download/2765/2741	2 джерела	0.25%
42	http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/43_2020_ukr/26.pdf		0.25%

43	https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/36898/Smcf_01_1121.pdf?isAllowed=y&sequence=1	2 джерела	0.25%
44	http://lesovod.blogspot.com/2015/03/15.html	5 джерел	0.23%
45	https://rep.nuos.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6f89d100-7b8a-45f9-bb5b-0e1a71edc6c4/content	19 джерел	0.23%
46	http://nabu.org.ua/ukr/press_centra/releases/46473	2 джерела	0.23%
47	http://bombabooks.com/book/101-finansove-pravo-a-g-zyunkin/15-kortkij-slovník-terminiv-shho-vikoristovuyutsya-l	30 джерел	0.23%
48	https://ied.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/09/IE-2014.pdf		0.23%
49	http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/15263/1/538_%d0%92%d0%bd%d1%83%d0%ba%d0%be%d0%b2%d0%b...		0.22%
50	https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/51353/5/Rekunenko.pdf		0.22%
51	http://ni.biz.ua/17/17_3/17_32543_regulirovanie-deyatelnosti-kommercheskih-bankov.html	20 джерел	0.22%
52	https://international-relations-tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/9fdcc38d7384382bcbf605fc2d244934.pdf		0.21%
53	https://daily.rbc.ua/ukr/show/vsemirnyy-bank-sokratil-finansirovanie-razvivayushchih-sya-02072011114400	4 джерела	0.19%
54	https://megaleksii.ru/s3357t5.html		0.19%
55	http://www.referatmix.ru/referats/7/referatmix_4630.htm	15 джерел	0.19%
56	https://uk.wikipedia.org/wiki?curid=4950324		0.16%
57	https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00MVF6.pdf		0.15%
58	https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/581/Rubalchenko.pdf?isAllowed=y&sequence=1		0.15%
59	http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/18126		0.15%
60	http://ekon.in.ua/ponyattya-struktura-i-funkcii-rinku-kapitalu.html	2 джерела	0.14%
62	http://www.en.gov.ua/investicijna-dialnist/grantodavci		0.12%
63	http://www.glossary.org.ua/katalog/r/11		0.12%
64	http://www.ukrsibbank.com.ua/ua/press_centra/press_relizy/srednij_i_malyj_biznes/ukrsibbank_vydal_30 mln_grn_kreditov_pred..		0.12%
65	http://dbuapa.dp.ua/zbirnik_dums/2019/2019_03(42)/16.pdf	15 джерел	0.12%

66	http://lsei.org.ua/6_2020/32.pdf	2 джерела	0.12%
67	http://uk.wikipedia.org/wiki/Ервін_Роммель	3 джерела	0.11%
68	http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7724/1/%d0%a4%d1%96%d0%bd%d0%b0%d0%bd%d1%81%d0%be%...		0.11%
69	http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/68290	12 джерел	0.11%
70	http://eprints.kname.edu.ua/57825/3/%D0%A7.%203%20-%20%D1%8D%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8...		0.11%

Джерела з Бібліотеки 2

61	Студентська робота	ID файлу: 1013478314	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.14%
71	Студентська робота	ID файлу: 1015820226	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.11%